

รายการ : หนึ่งสัปดาห์กับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้า
ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ.

โดย : นายณัฐพล นันทมานพ ประชุมญาติ นิติกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

๑.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

๑.๒ เหตุผล

โดยที่คณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติได้ออกข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติที่ ๑๕๔๐ (๒๐๐๔) เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และข้อมติฯ อื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องมีมาตรการภายในประเทศในการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ หรือพืชในวงกว้างหรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรง ตลอดจนสินค้าทั่วไปที่สามารถนำไปประกอบ พัฒนา เสริมสร้าง และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ซึ่งประเทศไทยในฐานะประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติมีหน้าที่ตามที่กำหนดในข้อ ๒๕ ของกฎบัตรสหประชาชาติที่จะต้องปฏิบัติตาม แต่กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่สามารถควบคุมการเป็นนายหน้าและสินค้าที่จับต้องไม่ได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องใช้ระบบคณะกรรมการในการกำหนดนโยบายและแนวทางการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงเพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ระบบอนุญาตหรือมาตรการอื่นใดสำหรับการกระทำกิจกรรมควบคุมและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงที่กำหนดเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงและความปลอดภัยสาธารณะ และกำหนดความรับผิดชอบทางแพ่ง ตลอดจนโทษทางปกครองและทางอาญาที่เหมาะสมเพื่อให้ประเทศไทยสามารถควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๓๒ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑.๓.๑ บทนิยามศัพท์

“อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง” หมายความว่า อาวุธนิวเคลียร์ อาวุธชีวภาพ อาวุธเคมี หรืออาวุธอื่นใดซึ่งมีอานุภาพที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตมนุษย์ สัตว์ หรือพืชในวงกว้าง หรือต่อสิ่งแวดล้อมอย่างร้ายแรงทำนองเดียวกับอาวุธดังกล่าว รวมทั้งระบบการส่งอาวุธ และส่วนประกอบหรืออุปกรณ์ของอาวุธนั้นด้วย

“สินค้า” หมายความว่า สิ่งที่จับต้องได้และจับต้องไม่ได้ ไม่ว่าจะมิประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือไม่ ตลอดจนภาชนะบรรจุสิ่งนั้นและหีบห่อของภาชนะบรรจุสิ่งนั้น และให้หมายความรวมถึงเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ด้วย

“สินค้าที่ใช้ได้สองทาง” หมายความว่า สินค้าที่นำไปใช้ได้ทั้งในทางพลเรือนและทางทหาร โดยสามารถนำไปใช้ออกแบบ พัฒนา ผลิต ใช้ ดัดแปลง จัดเก็บ หรือลำเลียงอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือนำไปกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“สินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง” หมายความว่า อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง อาวุธยุทธภัณฑ์ และสินค้าที่ใช้ได้สองทาง

“กิจกรรมควบคุม” หมายความว่า การส่งออก การส่งกลับ การถ่ายลำ การผ่านแดน การเป็นนายหน้า และให้หมายความรวมถึงการดำเนินการใด ๆ เพื่อแพร่ขยายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“การเป็นนายหน้า” หมายความว่า การจัดการหรืออำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักร ไม่ว่าจะกระทำในนามของตนเองหรือเป็นตัวแทนในนามของบุคคลอื่น และไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๑.๓.๒ กำหนดยกเว้นมิให้นำพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุมใด
สถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น โดยให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

**๑.๓.๓ หมวด ๑ คณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มี
อานุภาพทำลายล้างสูง**

๑.๓.๓.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยาย
อาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง โดยให้คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ เป็นรองประธานกรรมการ และกรรมการโดยตำแหน่งอื่น
อีก ๑๓ คน

๑.๓.๓.๒ กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจในการเสนอนโยบาย
แผนงาน มาตรการ และแนวทางต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มี
อานุภาพทำลายล้างสูง รวมทั้งหน้าที่และอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้า
ที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง

๑.๓.๓.๓ กำหนดให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ มีอำนาจขอให้
คณะอนุกรรมการฯ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลาย
ล้างสูงและการประเมินความเสี่ยงทางเทคนิคของสินค้า และให้อธิบดีฯ รายงานให้คณะกรรมการฯ
ทราบ

๑.๓.๓.๔ กำหนดให้ในการประชุมคณะกรรมการฯ ต้องมีกรรมการมาประชุม
ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม สำหรับคะแนนเสียงที่ใช้
ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

๑.๓.๓.๕ กำหนดให้ในการประชุมคณะอนุกรรมการฯ ต้องมีอนุกรรมการ
มาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนอนุกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม สำหรับคะแนนเสียง
ที่ใช้ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

**๑.๓.๔ หมวด ๒ การควบคุมสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพ
ทำลายล้างสูง**

๑.๓.๔.๑ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการฯ มีหน้าที่และอำนาจ
ประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง เช่น กำหนดสินค้า
ที่ต้องขออนุญาตหรือต้องมีการรับรอง กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มี
อานุภาพทำลายล้างสูงให้เป็นไปตามข้อมติคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ

๑.๓.๔.๒ ในกรณีที่มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้อง
ขออนุญาตแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่ง
อธิบดีมอบหมาย ซึ่งออกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑.๓.๔.๓ ผู้ขออนุญาตกระทำกิจกรรมควบคุม ต้องเป็นบุคคลที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีประกาศกำหนด และไม่มีลักษณะต้องห้ามบางประการ เช่น ไม่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือถูกระงับการรับรองตามพระราชบัญญัตินี้

๑.๓.๔.๔ ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตแก่ผู้กระทำกิจกรรมควบคุม ที่มีได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกิน ๑๒๐ วัน

๑.๓.๔.๕ ในกรณีที่มีประกาศกำหนดกิจกรรมควบคุมสำหรับสินค้าที่ต้องมีการรับรองแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุมนั้น เว้นแต่จะได้มีการรับรองสินค้านั้นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

๑.๓.๔.๖ ในกรณีสินค้าที่ผู้รับรองมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้ถือว่าไม่เคยมีการรับรองนั้น

๑.๓.๔.๗ ในกรณีที่มีประกาศกำหนดมาตรการควบคุมการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำกิจกรรมควบคุม เว้นแต่จะได้มีการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดนั้น

๑.๓.๔.๘ ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศมีคำสั่งระงับการกระทำกิจกรรมควบคุม หากผู้กระทำกิจกรรมควบคุมไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามเงื่อนไขที่อธิบดีฯ ประกาศกำหนด ทั้งนี้ จนกว่าผู้นั้นจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

๑.๓.๔.๙ ให้นำกฎหมายว่าด้วยศุลกากรในส่วนที่ว่าด้วยการนำของเข้าและการส่งของออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และของตกค้าง พนักงานศุลกากร และบทกำหนดโทษมาใช้บังคับแก่กิจกรรมควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงด้วยโดยอนุโลม

๑.๓.๕ หมวด ๓ การอุทธรณ์

๑.๓.๕.๑ ผู้กระทำกิจกรรมควบคุมที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งของอธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ ตามหมวด ๒ มีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรี ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่ง

๑.๓.๕.๒ ให้รัฐมนตรีพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

๑.๓.๖ หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่

๑.๓.๖.๑ ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหน้าที่และอำนาจต่าง ๆ เช่น การเข้าไปในสถานประกอบการ หรือสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดควบคุมในระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือการกักยานพาหนะที่บรรทุกหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบรรทุกสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

๑.๓.๖.๒ ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่

๑.๓.๖.๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๖.๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

๑.๓.๗ หมวด ๕ ความรับผิดทางแพ่ง

- กำหนดความรับผิดทางแพ่งสำหรับผู้กระทำความผิดควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูงโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย หรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหายด้วยประการใด ๆ ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น

๑.๓.๘ หมวด ๖ บทกำหนดโทษ

๑.๓.๘.๑ กำหนดระวางโทษสำหรับผู้กระทำความผิดควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๓.๘.๒ กำหนดระวางโทษสำหรับผู้ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้มีการออกใบอนุญาตกระทำความผิดควบคุม หรือเพื่อให้มีการรับรองว่าสินค้าที่จะกระทำความผิดควบคุมไม่เป็นสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง หรือเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๓.๘.๓ กำหนดระวางโทษสำหรับผู้กระทำความผิดควบคุมซึ่งสินค้าที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง อันเนื่องมาจากการให้ข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑๐ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑.๓.๘.๔ กำหนดกรณีและผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ นอกราชอาณาจักรต้องรับโทษในราชอาณาจักร เช่น กรณีผู้กระทำความผิดหรือผู้ร่วม

กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งเป็นคนไทย หรือกรณีผู้กระทำความผิดเป็นคนต่างด้าวและได้กระทำโดย ประสงค์ให้ความผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรหรือรัฐบาลไทยเป็นผู้เสียหาย

๑.๓.๘.๕ กำหนดระวางโทษสำหรับผู้ไม่มาให้ถ้อยคำหรือไม่ส่งเอกสารหรือ หลักฐานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหนังสือเรียก ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ

๑.๓.๘.๖ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ การกระทำ หรือละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการของ กรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น จนเป็นเหตุให้ นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

๑.๓.๙ กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมท้ายร่างพระราชบัญญัตินี้

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าขอรับใบอนุญาต	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๒) ค่าขอต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๓) ค่าขอใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๔) ค่าขอรับการตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๕) ค่าขอต่ออายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๖) ใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๗) การต่ออายุใบอนุญาต	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐ บาท
(๘) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๙) การตรวจสอบระบบงานควบคุมสินค้า	ครั้งละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๑๐) ใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
(๑๑) การต่ออายุใบรับรองระบบงานควบคุมสินค้า	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท

ในคราวการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๗/๒๕๖๑ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้ลงมติในวาระที่ ๑ รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งเพื่อพิจารณา จำนวน ๒๒ คน กำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน

หากท่านผู้ใดประสงค์รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้เพิ่มเติม กรุณาติดตามได้ที่ www.senate.go.th หรือสอบถามได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภาและหน่วยประสานงานราชการวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕
